
Р Е Ц Е Н З И Я

От проф. д.н. Мария Нейкова,

Относно: Дисертационен труд на **Антон Станков**

на тема: **„НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ ПРОБЛЕМИ НА БОРБАТА С
ТЕРОРИЗМА”**,

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор ”,

по докторска програма „Наказателно право”,

в професионалното направление 3.6 „Право”

Научен ръководител: проф. д-р Момяна Гунева – БСУ

**Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд
проблем**

Дисертационният труд е посветено на една интересна, практически значима и неизследвана в цялост до този момент тема.

Дисертационният труд на кандидата е посветен на съществен научен проблем свързан със създаването на база данни за идентифициране и допълване на мерките за противодействие на тероризма, свързани с предметната област на изследването.

Целта на дисертационния труд е да се очертаят и анализират характерните белези на понятията „тероризъм“, „терористична дейност“ и „престъпления, свързани с тероризъм“. На тази основа да се подложи на критична оценка наказателното и специализираното законодателство и направените изводи да бъдат използвани като изходна база за предложения *de lege ferenda*, които да послужат не само за изменение и допълнение на действащите норми, но и за изглаждане на допуснатите противоречия.

Значимостта на изследването по темата на дисертацията се определя от постоянно нарастващата необходимост от нови знания за повишаването на ефективността на дейностите по противодействие на тероризма.

Авторът си поставя амбициозната цел, въз основа на събрания и изследван материал, да проследи историята и развитието на съвременния тероризъм, да направи сравнителноправен анализ на нормативната уредба, особено от гледна точка на международното наказателно право, да оцени годността на българското законодателство да изпълни поставените му задачи, евентуално, да посочи възможни подобрения в нормативната уредба и да предложи някои практически действия. В тази връзка изследването и анализирането на проблемите е важно и актуално.

Степен на проникване в проблема и оценка за състоянието на решаването му към настоящия момент

Докторантът е навлязъл в научния проблем до степен позволяваща му да проведе необходимите научни изследвания и на тази основа да получи редица значими и полезни научни и практически резултати.

Относно избраната методика на изследванията

Възприетият структурен план и подбраните методи и методология за провеждане на научното изследване са избрани удачно, съответстват на тематично изведения проблем и осигуряват постигането на поставената цел. Използваните литературни източници и натрупаният личен опит са позволили на докторанта да усвои необходимите специфични знания по темата, да проведе задълбочено изследване на предмета и обекта на дисертационния труд и да

докаже работната хипотеза, с което постига поставената цел на дисертационния труд.

Кратка аналитическа характеристика на естеството и достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд, върху който се градят научните и приложни приноси на докторанта е под формата на самостоятелно научно изследване по темата, което му е позволило да направи полезни приноси, изводи и препоръки, както и да изведе и да предложи съществени промени в нормативната уредба на Република България.

Докторантът правилно е отчетел спецификата на обекта и на предмета на изследване в контекста на научния проблем и удачно е подбрал и приложил подходяща методология за провеждане на изследването по темата.

Дисертационният труд на докторанта **Антон Станков** е разработен съгласно изискванията на ЗРАСРБ. Структурата на съдържанието е изградена в логическа последователност от увод, три глави с изводи във всяка от тях, както и обобщени изводи по дисертацията. Изследването завършва с обобщение на научните и приложни приноси на докторанта, със списък на използваната и цитирана литература.

Възприетият структурен план и методологията на изследването са удачно избрани и подходящи за специфичната цел – обекта и предмета на дисертационния труд в контекста на изследвания научен проблем.

Методологическият инструментариум на изследователското търсене е насочен към постигане на целите и доказване на работната хипотеза. Използваните методи на научно изследване са анализ и синтез, както и историкоправният и сравнителноправният методи.

Уводът очертава актуалността на темата, посочва целите и използваните научни методи на изследване.

В глава Първа е направен опит за дефиниране на основните понятия. На основата на обширна историческа справка за възникването на самата идея за терора като социално поведение са показани опитите на отделни държави и международни организации да определят съдържанието на понятието

„тероризъм“ и да изведат основните му белези. В заключение е направен опит да се даде собствено определение на понятията, в което са обобщени някои от интелектуалните достижения в отделни законодателства или международни актове.

Глава Втора е посветена на същинското изследване по темата. Подробно е разгледана разпоредбата на чл. 108а НК и нормите, към които тя препраща. В тази част на изложението широко е използван сравнителноправният анализ. На тази основа са направени изводи и обобщения, които могат да бъдат интересни при евентуални промени в законодателството, както и с оглед практическото тълкуване и прилагане на съответните текстове.

Извъннаказателноправната уредба на противодействието на тероризма и мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма е предмет на разглеждане в глава Трета на труда. Авторът отбелязва, че това се налага от необходимостта за възможно най-пълно осветляване на проблемите, като по този начин направените изводи и законодателни предложения могат да получат по-голяма „плътност“ и да бъдат по-убедителни.

Глава четвърта е посветена на мерките за противодействие на тероризма. Направен е обзор на приетите Стратегии за национална сигурност през последните десетилетия като основа на политиката на страната в борбата с тероризма. Докторантът достига до извода, че липсва нормативна база, която да урегулира координацията между действията на множеството различни по характера си субекти (преди всичко държавни органи), ангажирани в тази дейност, а това от своя страна би могло да доведе до неоправдано ограничаване на правата и свободите на гражданите.

В заключението са обобщени изводите, до които е достигнал докторантът. Направени са и предложения *de lege ferenda* за промени в някои текстове на НК. Намирам, че то би могло малко да бъде по-обширно.

Авторът е навлязъл в научния проблем до степен, която му е позволила да проведе необходимите изследвания и му е дала възможност да получи редица полезни научни резултати.

Материалът, върху който се градят приносите в дисертационния труд, е представен под формата на завършено, самостоятелно научно изследване, в конкретна, тясна област на човешката практика. Той е структуриран по начин който дава възможност да се проследят логиката и причинно-следствените връзки на анализа и синтеза, при което не остават съмнения относно достоверността на представения научен материал. Изложението се характеризира с яснота, прегледност и последователност. Изведените резултати са резюмирани достатъчно разбираемо и същевременно без излишни детайли. Получените от автора резултати са формулирани като тяхно естествено продължение.

Основни научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд

Научните и приложните приноси в дисертационния труд отразяват постиженията на докторанта и са важен атестат за неговите научни интереси.

Съществен научен принос се съдържа в извършени обстоен анализ на Наказателния кодекс на Република България в контекста на основополагащи принципи и установени добри практики. На тази база са изведени важни и полезни изводи както в теоретичен така и в практически план.

Приносен момент се съдържа и в направеното конкретно предложение за хармонизиране на нашето законодателство с нормите и стандартите на международното право и правото на Европейския съюз в сферата на противодействието на тероризма.

Приносен момент се съдържа и в анализа на ключови понятия използвани в нормативната уредба на българското законодателство в сферата на мерките против изпирането на пари и на тази основа са направени обосновани препоръки за уеднаквяване на понятийния апарат.

Направени са предложения *de lege ferenda* и най-вече това за ново съдържание на чл. 108а, ал. 1 НК.

Внимание заслужава и предложението да се легализира за добавяне в състава на чл. 108а, ал. 1 НК на нови видове компютърни престъпления.

Приносен момент се съдържа и поставянето на въпроса за търсене на баланс между сигурността на държавата и основните човешки права и свободи.

Приемам и подкрепям авторските научни и приложни приноси на докторанта.

Оценка на авторското участие в получаването на приносите

Заявеното авторство от докторанта **Антон Станков** за извършеното изследване в дисертационния труд, научните и приложни приноси са обосновани, важни и актуални. Считам личния принос на автора за получаване на посочените по-горе резултати за безспорен. Съществени части от дисертационния труд са публикувани в списания и сборници на научни конференции с международно участие в страната и чужбина. Тези публикации позволяват да се получи представа за получените резултати и осигуряват публичност на научните приноси и авторските претенции.

Използване на получените в дисертационния труд резултати и препоръки за бъдещото им внедряване

Приложимостта и ползата от получените в дисертационния труд резултати е видна. Те могат да са полезни и да представляват интерес за студенти, дипломанти, докторанти, изследователи и други интересувани се от разглежданите проблеми. Едновременно с това дисертационния труд е добра основа за провеждане на обучение на специалисти и за нови научни изследвания, за постигане целите на държавни институции и частни структури, както и като референция за бъдещи научни трудове и нови изследвания в тази област.

Критични бележки

В процеса на рецензирането на представения проект на дисертационен труд бяха забелязани някои терминологични, стилистични и други неточности.

Поради това, че отправените бележки имат препоръчителен, редакционен и стилос характер, бяха приети от докторанта и не оказват влияние върху положителната ми оценка за неговите постижения, те не се представят тук.

Заключение

Представеният дисертационен труд е актуално и самостоятелно завършено научно изследване, в което са постигнати резултати представляващи научен и практически интерес. Цялостната оценка на научния труд позволява да се направи извод, че той притежава необходимите качества и отговаря на изискванията на завършена дисертация за присъждане на образователната и научна степен доктор.

Така изброените качества на представения дисертационен труд, ведно с неговите научни и приложни приноси, са основание да го оценя положително и да предложи на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор по право” на Антон Илиев Станков.

Бургас, 11април, 2021 г

Член на научно жури:

Проф. д .н Мария Нейкова